

KERESZTÉNY MAGVETŐ

LIV. ÉVF.

1922. MÁJUS—AUGUSZTUS

3.—4. FÜZET.

„AZ ÉLET VILÁGOSSÁGA.”

Mihelyt a lélek bimbójából kifeszlik az öntudat virága, azonnal az élet világosságát szomjuhozza. Amíg az ember vívja nehéz harcát az őstermészettel, az alatt is az élet világosságát keresi. Az egymás nyomába következő kultúrák mind az élet világossága után való kutatásban merültek ki. Az emberiség legjobbjai: a próféták, apostolok, költők, bölcsék és tudósok, mind az élet világosságát ígérték az epekedő emberiségnek. A modern kor, a maga sok irányú fejlődésében az élet világosságát igyekezett föl-kutatni, mint a bányász a mélységben elrejtett aranyat. Az élet világossága a cél, az eszmény, amelyért vért, könnyet, verejtéket áldoz az élni akaró ember. Ez az a tűzszőlő, mely világol az élet pusztaságain. Ez az életadó levegő, mely nélkül nincs élete a léleknek; az a napsugár, amely ha nem ragyog reánk, a kiellen és terméketlen tél zordonsága borítja el az egész életet.

Az élet világosságát kerestük mi is sokféle úton és irányban. Kerestük a tudományok tömkelegében. A bölcselkedések és okoskodások utvesztőjében. Az állami törvények szigorában és az egyházi hittételek körülírásában. Lelkünk ábrándvilágában és képzeletünk csapongó játékaiban. A hatalom árnyékában és a nép uralmi törekvéseiben. A nemzetek gazdasági versenyében és a nemzetköziség egységesítő erejében. S kerestük még a harcok tűzében is.

És mit találtunk? Találtunk nyomort, testi és lelki szenvedéseket, kétségbeesést. Eljutottunk a tört szívek sóhajításaihoz, a kielégítetlen lelkek halálos gyötrelmeihez és a bízakodó reménykedő ember teljes kudarcához. Vajjon miért? Azért, mert nem jó utakon jártunk. Nem helyes irányban haladtunk. Csalóka álfény és megtévesztő bolygók vezették lépteinket. Nem ez az élet világossága. Ez a halál, a pusztulás, a romlás széles országútja.

A szomorú vég új kezdést is jelent, mint a természetben az éj sötétéből bontakozik ki a hajnal pirossága és a nap fényessége. A mi kezdésünk nem lehet olyan, mint a gyermek játéka, aki összeomlott várát ugyanazon módon építi újra, amíg az ismét összeomlik. A mi kezdésünknek sokkal biztosabb alapokon más anyagból és más cél kitűzésével kell megindulnia, hogy ne jussunk ismét bábeli zürzavar örvényébe. De hát vajjon a mi ezerszer csalódott s a csalódásokban teljesen elfásult lelkünk tud-e új munkát kezdeni? A régi eszmények tündöklő fényéhez szokott szemünk tud-e új eszményekben gyönyörködni? S a régi barázdák helyett tudnak-e új ugarat szántani? Igen, csak meg kell találnunk az élet igazi világosságát. Nem azt a világosságot, amely éget, perzsel, hanem azt, ami áldást áraszt, életet ad és melegséget terjeszt. Mint a fölkelő nap életre hívja a dalos természetet s

életerőt, munkakedvet önt az álmából felébredő emberbe: úgy kél szárnyra a csüggedő lélek az élet igazi világosságának ujjászülő fényénél.

Az életnek ezt az ujjáteremtő világosságát találjuk meg a kereszténységben. Nem a hitvallások s nem is a szertartások kereszténységében, hanem abban, amelyről alapítója azt mondta, hogy „lélek és élet.“ Amíg az állati természet uralma alatt állunk, amíg az egyéni érdek cselekedeteink mozgatója, amíg a betű és a törvény bilincsei tartják fogva lelkünket: addig távol vagyunk az élet igazi világosságától és távol vagyunk attól, aki azt mondta, hogy „aki elveszti életét én érettem, megtartja azt.“ Vissza Jézushoz, a lemondás, az önmegtágadás, az önfeláldozás és a lelki szabadság nagy mesteréhez, aki mondta: „Én vagyok az út, élet és igazság!“ Mennél inkább feltudunk emelkedni az ő hitéhez, mely „hegyeket mozdit ki helyükből“ és mennél inkább elragad a szeretet, mely nem tesz különbséget „zsidó és pogány“ között, amely csak egyet: a bűnt gyűlöli, annál tisztább fényben ragyog előttünk és bennünk az élet világossága. Életünk jelen sulyos börtönében, az egymással ellentétes eszmék és áramlatok zürzavarában, csalódott lelkünk kétségbeejtő bizonytalanságában, keressük fel hát a mi régi mesterünket, aki biztatólag hívogat: „Én vagyok a világ világossága, aki engem követ, nem járhat a sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága.“ János 8. 12.

V. A.

PETŐFI, AZ APOSTOL.

(Emlékbeszéd születése századik fordulójának küszöbén.)

Abban az időtájban született, mikor a keresztény világ a maga szellemóriásának, Jézus Krisztusnak születését szokta ünnepelni.

Hónapok hiányoznak tehát még odáig, míg ez év végével valósággal megérjük születésének századik fordulóját. És mégis, — oly nagy a lelkek vágyódása *az élet vize* után, mely csodaszép költészetének *tündérországából* hívogatólag csillog felénk, hogy minden sietségünk mellett sem vagyunk elsők azok sorában, akik a századik évfordulót kissé megelőzve, Petőfi emlékének áldozni, szellemének fensége előtt hódolni óhajtanak.

Ez a vágyódás a Petőfi szelleme után, az ő evangéliumának a szomjúhozása napjainkban természetes is. Minél mélyebben merülünk el műveinek, s különösen prófétai kinyilatkoztatásainak tanulmányozásába, annál inkább tudattá, szent hitté erősödik lelkünkben az a sejtelemszerű gondolat, hogy a kiskőrösi nádfejeles házikóban az 1823-ik év első perceiben talán egy második Megváltó született.

Bármely nemzet gyermekei volnánk is, részt kellene kérnünk a Petőfi születésének századik fordulóján rendezendő ünnepségekből, hisz az ő költészetéből az Üdvözlődéhez hasonló szeretet és melegség sugárzik az egész emberiség felé! De természetesen sokszoros osztályrész illet meg e Petőfi ünnepségekből különösen minket, az ő hön szeretett magyar fájának gyermekeit!

Erdély magyarsága pedig elfeledhetné-e valaha a költő emlékét, ki minden Alföld-imádása mellett is így énekelt:

„S te, lelkem, szállj a *Királyhágón* által
Érzelmeknek tündérvilágával,
És szórd el ott e kincseket;
Ajándékozz meg ifjat, öreget,
Hadd gazdagodjék mindenik meg.
De a legszebb részét add a *székelyeknek!*“

Mélyen érezzük a kötelezettséget, mellyel Petőfi emlékének tartozunk; de ne tagadjuk azt se, hogy csüggedt lelkünk viszont az ő szellemétől remél felújulást. Épen ezért, ez alkalommal, születése századik fordulójának küszöbén emlékezésem keretében nem a leírásaiban páratlan fantáziájú költő arcképét rajzolom meg, nem is — akiben annyiszor gyönyörködünk — a családi érzelmek, a szerelem és barátság legtisztább és legnemesebb szívű dalosát; hanem — akire nekünk legégetőbb szükségünk van, — a magyar apostolnak nemes szellemét kívánom fölidézni!

Lépünk hát benső áhítattal eszméinek templomába, s hall-